

Uztura prasības - Spānija

SATURS

- 1 Ko praksē nozīmē jēdzieni “uzturēšanas prasības” un “uzturēšanas saistības”? Kurām personām ir jāmaksā uzturēšanas prasības citai personai?
- 2 Līdz kādam vecumam bērns ir tiesīgs saņemt uzturēšanas prasības? Vai uzturēšanas saistību ziņā pastāv atšķirīgi noteikumi attiecībā uz nepilngadīgām un pilngadīgām personām?
- 3 Vai man būtu jāiesniedz pieteikums kompetentā iestādē vai tiesā, lai saņemtu uzturēšanas prasības? Kādi ir galvenie šīs procedūras elementi?
- 4 Vai pieteikumu var iesniegt radnieka (ja var – kādas pakāpes) vai bērna vārdā?
- 5 Ja plānoju vērsties tiesā, kā es varu uzzināt, kuras tiesas jurisdikcijā ir mana lieta?
- 6 Vai man kā pieteikuma iesniedzējam jāizmanto starpnieka (piem., advokāta, centrālās vai vietējās iestādes u. c.) pakalpojumi, lai uzsāktu tiesvedību? Ja nē – kāda ir kārtība?
- 7 Vai man, lai uzsāktu tiesvedību, būs jāmaksā nodevas? Ja jā, tad kāds būs to apmērs? Vai varu saņemt juridisko palīdzību procesuālo izdevumu segšanai, ja man nav pietiekamu finanšu līdzekļu?
- 8 Kāda veida uzturēšanas prasības tiesa visticamāk piespriedīs? Kā tiek aprēķināts uzturēšanas prasību apmērs? Vai tiesas nolēmumu ir iespējams pārskatīt, ja mainās dzīves dārdzība vai ģimenes apstākļi? Ja jā – kā (piem., piemērojot automātiskas indeksācijas sistēmu)?
- 9 Kā un kam uzturēšanas prasības tiks maksāti?
- 10 Ja attiecīgā persona (parādnieks) nevēlas maksāt prasības labprātīgi, kādus piespiedu pasākumus var piemērot?
- 11 Īsumā aprakstiet ierobežojumus, kas attiecas uz izpildes darbībām, jo īpaši noteikumus parādnieka aizsardzībai un noilguma termiņus Jūsu valsts izpildes sistēmā.
- 12 Vai ir kāda organizācija vai iestāde, kas var palīdzēt piedzīt uzturēšanas prasības?
- 13 Vai organizācijas (valdības vai privātas) var iepriekš pilnībā vai daļēji izmaksāt uzturēšanas prasības parādnieka vietā?
- 14 Ja atrodos šajā dalībvalstī un parādnieka dzīvesvieta ir citā valstī:
 - 14.1 Vai varu saņemt palīdzību no kādas iestādes vai privātas organizācijas šajā dalībvalstī?
 - 14.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju?
- 15 Ja parādnieks ir šajā dalībvalstī un es atrodos citā valstī:
 - 15.1 Vai varu tieši iesniegt lūgumu šādai iestādei vai privātai organizācijai šajā dalībvalstī?
 - 15.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju un kāda veida palīdzību iespējams saņemt?
- 16 Vai šai dalībvalstij ir saistošs 2007. gada Hāgas protokols?
- 17 Ja šai dalībvalstij 2007. gada Hāgas protokols nav saistošs – kādi tiesību akti būs piemērojami uzturēšanas prasības saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem starptautisko privāttiesību jomā? Kādi ir šie atbilstošie noteikumi starptautisko privāttiesību jomā?
- 18 Kādi ir noteikumi par tiesu pieejamību pārrobežu lietās Eiropas Savienībā (atbilstoši Uzturēšanas saistību regulas V nodaļas struktūrai)?
- 19 Kādus pasākumus šī dalībvalsts ir veikusi, lai nodrošinātu Uzturēšanas saistību regulas 51. pantā minēto funkciju īstenošanu?

1 Ko praksē nozīmē jēdzieni “uzturlīdzekļi” un “uzturēšanas saistības”? Kurām personām ir jāmaksā uzturlīdzekļi citai personai?

Jēdziens “uzturlīdzekļi” attiecas uz visiem līdzekļiem, kuri nepieciešami, lai nodrošinātu pārtiku, mitekli, apģērbu un medicīnisko aprūpi.

Uzturlīdzekļi ietver arī kreditora līdzekļus par izglītību un apmācību, kamēr bērns ir nepilngadīgs un arī pēc tam, ja viņš vai viņa joprojām iegūst izglītību tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar bērnu. Gadījumā, ja laulība tiek šķirta, laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas procesa laikā, uzturlīdzekļus var pieprasīt par bērniem, kuri dzīvo mājās un kuri nav finansiāli neatkarīgi.

Grūtniecības un dzemdību izdevumus ietver uzturlīdzekļos, ja vien tie netiek segti citādi.

Pastāv abpusējs pienākums nodrošināt uzturlīdzekļus pilnā apjomā starp:

1. - laulātajiem.
2. - augšupējiem un lejupējiem radniekiem.

Brāļiem un māsām vajadzētu saņemt dzīvošanai nepieciešamo atbalstu, ja tas ir nepieciešams, un kas jebkāda iemesla dēļ nav attiecināms uz uzturlīdzekļu kreditoru, tostarp, ja tas nepieciešams dēļ izglītības.

2 Līdz kādam vecumam bērns ir tiesīgs saņemt uzturlīdzekļus? Vai uzturēšanas saistību ziņā pastāv atšķirīgi noteikumi attiecībā uz nepilngadīgām un pilngadīgām personām?

Bērni līdz pilngadības sasniegšanai, kas Spānijā iestājas 18 gadu vecumā, var saņemt uzturlīdzekļus, izņemot gadījumus, kad nepilngadīgais pats sevi var apgādāt. Pēc pilngadības sasniegšanas uzturlīdzekļu maksāšanas pienākums saglabājas attiecībā uz bērniem, kuri nespēj paši sevi finansiāli nodrošināt, kuri nav ieguvuši izglītību un kuriem nav darba tādu iemeslu dēļ, kuros nav vainojami viņi paši. Attiecībā uz nepilngadīgajiem turklāt būs jāņem vērā Civillikuma panti par kopīgajām sekām, ko rada laulības neesamība, laulāto atšķiršana un laulības šķiršana (90. pants un turpmākie panti).

Kamēr bērni ir nepilngadīgi, uzturēšanas pabalsts ir prioritāte un neizbēgams pienākums.

3 Vai man būtu jāiesniedz pieteikums kompetentā iestādē vai tiesā, lai saņemtu uzturlīdzekļus? Kādi ir galvenie šīs procedūras elementi?

Pieteikumus ir jāiesniedz piekritības tiesās, pirmās instances tiesās (*Juzgados de Primera Instancia*), kurām ir attiecīgā jurisdikcija.

Kādi ir galvenie procedūras elementi?

Pieteikumi tiek apstrādāti, izmantojot *juicio verbal* (uzklausīšana). Ja uzturlīdzekļi tiek pieprasīti kā papildu pasākums laulāto atšķiršanai vai laulības šķiršanai vai vecākubērnu pasākumiem gadījumā, ja pāris šķiras, tie tiek apstrādāti kopā ar minēto procesu, izmantojot *juicio verbal* ar dažām īpašām iezīmēm.

4 Vai pieteikumu var iesniegt radnieka (ja var – kādas pakāpes) vai bērna vārdā?

Prasība jāiesniedz attiecīgajai pusei personīgi, izņemot gadījumus, kad šī persona ir nepilngadīga. Šādā gadījumā prasība ir jāiesniedz nepilngadīgā likumīgajam pārstāvim, prokuratūrai (*el Fiscal*) vai bērnu aizsardzības aģentūrai. Tomēr prasību var iesniegt arī pārstāvis, ja pārstāvja rīcībā ir notariāli apstiprināta pilnvara; tiesas darbinieks vai jebkuras Spānijas diplomātiskās pārstāvniecības konsuls ārvalstīs.

5 Ja plānoju vērsties tiesā, kā es varu uzzināt, kuras tiesas jurisdikcijā ir mana lieta?

Saskaņā ar vispārējo noteikumu prasība ir piekritīga tiesai, kas noteikta pēc uzturlīdzekļu parādnieka dzīvesvietas. Ja ir vairāki savstarpēji saistīti parādnieki (māte un tēvs), prasība ir piekritīga tiesai, kas noteikta pēc viena vai abu parādnieku dzīvesvietas. Ja parādnieks nedzīvo Spānijā, kompetentā tiesa ir viņa pēdējās dzīvesvietas tiesa Spānijā. Citos gadījumos lieta ir piekritīga tai tiesai, kas noteikta pēc uzturlīdzekļu prasītāja dzīvesvietas.

6 Vai man kā pieteikuma iesniedzējam jāizmanto starpnieka (piem., advokāta, centrālās vai vietējās iestādes u. c.) pakalpojumi, lai uzsāktu tiesvedību? Ja nē – kāda ir kārtība?

Prasītājus ir jāaizstāv advokātam (*Abogado*) un jāpārstāv juridiskajam pārstāvim vai advokātam (*Procurador*).

7 Vai man, lai uzsāktu tiesvedību, būs jāmaksā nodevas? Ja jā, tad kāds būs to apmērs? Vai varu saņemt juridisko palīdzību procesuālo izdevumu segšanai, ja man nav pietiekamu finanšu līdzekļu?

Prasībām, kas attiecas vienīgi uz uzturlīdzekļu maksājumu saņemšanu, Spānijā netiek piemēroti nodevas, izņemot juristu, likumīgo pārstāvju un ekspertu atlīdzību, ja tiek izmantota šo speciālistu palīdzība.

Juristu un likumīgo pārstāvju atlīdzība ir saistīta ar prasījuma apmēru. Finansiāla palīdzība tiesas izdevumu segšanai ir paredzēta tajos gadījumos, kad prasītājs vai persona, no kuras pieprasa uzturlīdzekļus, ir finansiāli nenodrošināta, un minētajām personām var būt tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību atbilstīgi 3. panta nosacījumiem 1996. gada 10. janvāra Likumā Nr. 1/1996 par bezmaksas juridisko palīdzību. Palīdzība ietver tiesas iecelta jurista vai likumīgā pārstāvja pakalpojumus, kas nepieciešami prasības virzīšanai tiesā, un jebkādus tiesas izdevumus, piemēram, izdevumus par liecinieku nopratināšanu un nolēmumu publicēšanu arī sedz valsts.

8 Kāda veida uzturlīdzekļus tiesa visticamāk piespriedīs? Kā tiek aprēķināts uzturlīdzekļu apmērs? Vai tiesas nolēmumu ir iespējams pārskatīt, ja mainās dzīves dārdzība vai ģimenes apstākļi? Ja jā – kā (piem., piemērojot automātiskas indeksācijas sistēmu)?

Vairumā gadījumu tiek noteikti regulāri maksājumi, kuri saskaņā ar tiesību aktiem ir jāizmaksā avansā reizi mēnesī. Vienreizēji maksājumi tiek noteikti tikai retos gadījumos, proti, tikai tad, ja jāmaksā nokavētie uzturlīdzekļi, ja parādnieks ir persona bez noteikta īpašuma, un tas ir labākais veids, kā aizsargāt nākotnes maksājumus, vai gadījumos, kad puses par to vienojas. Konkrēto maksājamo uzturlīdzekļu summu aprēķināšanai tiesa izmanto vispārīgu juridisko noteikumu, kura pamatā ir trīs aspektu proporcionalitāte: uzturlīdzekļu prasītāja vajadzības, uzturlīdzekļu parādnieka finansiālie līdzekļi un citu personu finansiālie līdzekļi, kurām arī ir pienākums piedalīties uzturlīdzekļu maksāšanā (uzturlīdzekļu līdzparādnieki) vienādā apmērā ar galveno uzturlīdzekļu parādnieku. Tiesas lēmumā, ar ko nosaka uzturlīdzekļu apmēru, ir jābūt noteiktam arī maksājuma pārskatīšanas pamatam. Laika gaitā šī pārskatīšana ir automātiska, un persona, kura veic maksājumus, atbild par pārskatīto summu atlīdzināšanu. Ja uzturlīdzekļu parādnieks neveic maksājumu pārskatīšanu, to nodrošina tiesa pēc uzturlīdzekļu prasītāja lūguma. Uzturlīdzekļu apmērs var tikt koriģēts (atkal pēc attiecīgās puses lūguma) gadījumos, kad būtiski mainās apstākļi, kas ir kalpojuši par pamatu uzturlīdzekļu maksājumu noteikšanai: uzturlīdzekļu apmērs jāpalielina gadījumos, kad uzturlīdzekļu parādnieka finansiālā situācija uzlabojas, vai gadījumos, kad uzturlīdzekļu prasītāja situācija pasliktinās, un viņam ir nepieciešams lielāks pabalsts (piemēram, slimības saasināšanās gadījumā); uzturlīdzekļu apmērs var tikt samazināts gadījumos, kad uzturlīdzekļu parādnieka situācija pasliktinās vai kad uzturlīdzekļu prasītāja līdzekļi pieaug. Visbeidzot, uzturlīdzekļi nav maksājami, ja vairs nepastāv pamatojums to izmaksāšanai.

Tiesu ģenerālā padome (*Consejo General del Poder Judicial*, CGPJ) ir sagatavojusi tabulas uzturēšanas pabalstu aprēķināšanai. Tās ir vadlīnijas, kas izstrādātas, pamatojoties uz bērnu vajadzībām, ņemot vērā vecāku ienākumus un bērnu skaitu ģimenē. Izmaksas par mājokli un izglītību nav ietvertas aprēķinā, un līdz ar to galīgais pabalsta apmērs ir jāpielāgo, ņemot vērā šīs izmaksas katrā gadījumā atsevišķi. Skatīt http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial

9 Kā un kam uzturlīdzekļi tiks maksāti?

Parastais maksājuma veids ir nauda. Tomēr pastāv divi izņēmumi: parādnieks var izvēlēties iespēju izpildīt savu pienākumu, nodrošinot uzturlīdzekļu prasītāju ar ēdienu un mitekli savā mājā. Šādas iespējas izvēle tiesu praksē ir stingri ierobežota tajos gadījumos, kad nav nekādas garantijas, ka starp pusēm pastāvēs labas attiecības. Uzturlīdzekļu nodrošināšana, nododot uzturlīdzekļu prasītājam mantu vai tiesības, notiek tikai izņēmuma gadījumos, un to izmanto tikai uzturlīdzekļu nokavējumu segšanai gadījumos, kad pastāv mantas zaudēšanas risks vai uzturlīdzekļu parādniekam nav īpašumu. Uzturlīdzekļi tiek izmaksāti tieši prasītājam. Visbiežāk pieņemtais maksājuma veids ir naudas pārskaitījums bankas kontā. Gadījumos, kad uzturlīdzekļu prasītājs ir nepilngadīgs vai rīcībnespējīgs, maksājumu saņem viņa likumīgais pārstāvis.

Procesos, kas attiecas uz laulības iziršanu vai vecāku un bērnu attiecībām, tiesas kā uzturēšanas pabalsta maksājuma veidu atļauj veikt tiešo maksājumu kreditoram attiecībā uz dažām izmaksām, kas attiecas uz nepilngadīgu bērnu (piemēram, izglītība, veselības apdrošināšana u.c.).

10 Ja attiecīgā persona (parādnieks) nevēlas uzturlīdzekļus maksāt labprātīgi, kādus piespiedu pasākumus var piemērot?

Šādā gadījumā uzturlīdzekļu prasītājs var iesniegt prasību par piespiedu izpildes piemērošanu tiesas nolēmumam, ar kuru tika atzītas tiesības uz uzturlīdzekļu maksājumu saņemšanu. Spānijā ir ieviestas šādas piespiedu izpildes metodes: ieturējumi no

darba algas (izņemot iztikas minimumu, ko nosaka tiesa), ieturējumi no nodokļu atmaksājumiem, naudas līdzekļu arests bankas kontos, ieturējumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem, mantas arests un tās publiska pārdošana; noteiktos gadījumos uzturlīdzekļu nemaksāšanu var uzskatīt par kriminālpārkāpumu un pārkāpējam var tikt piemērots cietumsods.

11 Īsumā aprakstiet ierobežojumus, kas attiecas uz izpildes darbībām, jo īpaši noteikumus parādnieka aizsardzībai un noilguma termiņus Jūsu valsts izpildes sistēmā.

Uzturlīdzekļu maksājumu parādu gadījumā nav noteikts kvantitatīvs ierobežojums attiecībā uz parādnieka kontu vai mantas arestu, kā tas ir citu parādsaistību gadījumā. Attiecībā uz parādnieka saistību izpildes procedūrām noteiktais noilguma termiņš ir pieci gadi.

12 Vai ir kāda organizācija vai iestāde, kas var palīdzēt piedzīt uzturlīdzekļus?

Gadījumos, kad uzturlīdzekļu prasītājs ir nepilngadīgs vai rīcībnespējīgs, prasītāju var pārstāvēt prokuratūra.

13 Vai organizācijas (valdības vai privātas) var iepriekš pilnībā vai daļēji izmaksāt uzturlīdzekļus parādnieka vietā?

"Uzturlīdzekļu maksājumu garantiju fonds", kas izveidots ar 2006. gada 28. decembra Likumu 42/2006, un kuru regulē 2007. gada 7. decembra Karaliskais lēmums 1618/2007, ir fonds, kuram nav juridiskas personas statusa un kura mērķis ir garantēt, ka nepilngadīgie bērni saņem nesamaksātos atzīto uzturlīdzekļu maksājumus, kas pienākas saskaņā ar tiesas apstiprināto vienošanos vai tiesas lēmumu tiesvedībā par laulāto atšķiršanas, šķiršanas, paziņojumu par laulības atzīšanu par neesošu, paziņojumu par filiāciju vai uzturlīdzekļiem, ko veic, izmaksājot summu, kas tiks uzskatīts par avansu.

Lai varētu saņemt avansa maksājumu no šī fonda, ir būtiski, lai lēmums, ar kuru tiek atzīti uzturlīdzekļi, tiktu pasludināts Spānijas tiesā.

14 Ja atrodos šajā dalībvalstī un parādnieka dzīvesvieta ir citā valstī:

14.1 Vai varu saņemt palīdzību no kādas iestādes vai privātas organizācijas šajā dalībvalstī?

Jā, saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem un Spānijas ratificētajām starptautiskajām konvencijām par uzturlīdzekļu maksājumiem uzturlīdzekļu prasītājs var lūgt palīdzību Spānijas centrālajai iestādei, kas atrodas Tieslietu ministrijā.

14.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju?

Sazinoties ar Tieslietu ministrijas Starptautiskās juridiskās sadarbības nodaļu (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*), izmantojot turpmāk minēto kontakttinformāciju. Calle San Bernardo No 62, 28071 Madrid. Tālrunis: 00 34 91 3902228/2295/4437. Fakss: 00 34 91 3904457

15 Ja parādnieks ir šajā dalībvalstī un es atrodos citā valstī:

15.1 Vai varu tieši iesniegt lūgumu šādai iestādei vai privātai organizācijai šajā dalībvalstī?

Prasītājs, kas dzīvo citā dalībvalstī, var sazināties ar attiecīgās valsts centrālo iestādi, iesniedzot pierādījumu, kas apliecina viņam piešķirtās tiesības uz uzturlīdzekļu maksājumiem, un lūgt centrālajai iestādei sazināties ar Spānijas centrālo iestādi, prasot tai uzsākt izpildes procedūru Spānijā. To īsteno saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem un Spānijas ratificētajām starptautiskajām konvencijām par uzturlīdzekļu maksājumiem.

15.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju un kāda veida palīdzību iespējams saņemt?

Saskaņā ar attiecīgās valsts iestāžu paredzētajiem nosacījumiem.

16 Vai šai dalībvalstij ir saistošs 2007. gada Hāgas protokols?

Jā, Eiropas Savienība (un līdz ar to Spānija) ratificēja protokolu 2010. gada 8. aprīlī.

17 Ja šai dalībvalstij 2007. gada Hāgas protokols nav saistošs – kādi tiesību akti būs piemērojami uzturēšanas prasībai saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem starptautisko privāttiesību jomā? Kādi ir šie atbilstošie noteikumi starptautisko privāttiesību jomā?

18 Kādi ir noteikumi par tiesu pieejamību pārrobežu lietās Eiropas Savienībā (atbilstoši Uzturēšanas saistību regulas V nodaļas struktūrai)?

Saskaņā ar Padomes 2008. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās pusēm, kuras ir iesaistītas strīdā, uz ko attiecas šī regula, saskaņā ar attiecīgās nodaļas nosacījumiem citā dalībvalstī ir jābūt efektīvai tiesas (iestāžu) pieejamībai, arī izpildes un pārsūdzības vai pārskatīšanas procesā. Turklāt saņēmēja dalībvalsts sniedz bezmaksas juridisko palīdzību attiecībā uz visiem prasītāja

iesniegtiem pieteikumiem saskaņā ar 56. pantu par uzturēšanas saistībām, kas rodas no vecāku pienākumiem pret personu, kas jaunāka par 21 gadu.

19 Kādus pasākumus šī dalībvalsts ir veikusi, lai nodrošinātu Uzturēšanas saistību regulas 51. pantā minēto funkciju īstenošanu?

Tā ir papildinājusi 1996. gada 10. janvāra Likumu Nr. 1/1996 par bezmaksas juridisko palīdzību ar VIII nodaļu "Bezmaksas juridiskā palīdzība Eiropas Savienības pārrobežu strīdos", ar ko reglamentē minētās tiesības attiecībā uz fiziskām personām neatkarīgi no tā, vai tie ir Eiropas Savienības pilsoņi vai trešo valstu valstspiederīgie, kas likumīgi dzīvo kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 30/05/2019